

**TMMOB'nin açtığı dava sonucunda
Çalışma Bakanlığı'nın yetkisizliği saptandı...**

İŞ GÜVENLİĞİ UZMAN TANIMINA İPTAL

4857 sayılı İş Kanunu'nun, "iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanlar" başlıklı maddesi uyarınca, "iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanların nitelikleri, sayısı, görev, yetki ve sorumlulukları, eğitimleri, çalışma şartları, görevlerini nasıl yürüteceklerinin", TMMOB'nin görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenmesi gerekmektedir.

Bakanlık tarafından "İş Güvenliği ile Görevli Mühendis veya Teknik Elemanların Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" 20 Ocak 2004 tarihinde yayımlanmıştı. TMMOB tarafından yönetmeliğin 13 maddesinin iptali istemiyle açılan davada, Danıştay 10. Dairesi tarafından yönetmeliğin 11 maddesi ile 4. maddeki "iş güvenliği uzmanı" tanımının iptaline karar verildi.

Yönetmeliğin 4. maddesinde düzenlenen tanımlardan, "iş güvenliği uzmanı" kavramının 4857 sayılı İş Kanunu'nda yer almadığına, "iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik eleman" kavramlarının kullanıldığına dikkat çeken Danıştay, "iş güvenliği uzmanı kavramını" iptal gerekçesini şöyle ortaya koydu:

"Yönetmeliğin 4. maddesinde yapılan tanımlamalarda ise 'mühendis ve teknik eleman' kavramları 'iş gü-

venliği uzmanlığı' tabiri altında birleştirilerek 'iş güvenliği uzmanı' adı altında farklı bir unvan ihdas edilmiş ve iki ayrı bilimsel kategori olan mühendislik disiplini ile teknik eleman yetiştiren disiplinler aynı kategoride toplanmıştır. Buna göre, 4857 sayılı Yasa'da belirlenen 'iş güvenliği ile

görevli mühendis veya teknik eleman' kavramlarından farklı olarak 'iş güvenliği uzmanı' kavramı adı altında, Yasa'da öngörülmeven ve yasa hükmünü aşar tarzda yeni bir unvan ihdas edilerek yapılan düzenlemede hukuka uyarlık bulunmamaktadır."

ÖRGÜTSEL VE BİLİMSEL DONANIMDAN YOKSUN BAKANLIK YETKİSİZDİR

“İş güvenliği uzmanlığı sertifika sınıflarının” 8. maddeyle belirlendiği yönetmeliğin eğitim ve sınava ilişkin 9. maddesinde, “iş güvenliği uzmanlığı sertifika eğitim programlarının hazırlanması, uygulanması, sınav komisyonunun oluşumu ve sınavın yapılış şekli ile ilgili usul ve esasları belirleyecek olan İş Güvenliği Uzmanlığı Eğitim Komisyonu” belirlenmişti. Danıştay, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın bu konudaki yetkisizliğini saptayarak, bu maddeyle ilişkin iptal kararını da şöyle açıkladı:

“4857 sayılı Kanun'un 82. maddesinde, iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanların eğitiminin, bizzat Bakanlık ya da Bakanlığa bağlı kuruluşlar tarafından verilebileceği şeklinde münhasır bir yetki Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na verilmediğine göre; iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanları eğitime ve sertifikalandırma yetkisinin; dava konusu Yönetmelik'le, uzmanlık eğitimi veren kurum ve kuruluşlar (üniversiteler) devre dışı bırakılmak suretiyle, bu konuda örgütsel ve bilimsel donanımı olmadığı anlaşılan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi'ne ve İş Güvenliği Uzmanlığı Eğitim Komisyonu'na verilmesi şeklindeki düzenlemede hizmet gereklerine uyarlık görülmemektedir. İş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanlara verilecek bir eğitimin, ancak üniversitelerde verilmesi olanaklı olduğundan İş Güvenliği ile Görevli Mühendis veya Teknik Elemanların Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin sertifika verilmesi ve sertifika sınıflarını düzenleyen 8. maddesi ile eğitim ve sınava ilişkin hususların

TMMOB'nin açtığı dava sonucunda İş Güvenliği ile Görevli Mühendis veya Teknik Elemanlara ilişkin Yönetmeliğin 11 maddesi ve iş güvenliği uzmanı tanımı iptal edildi. Danıştay kararında, iki ayrı bilimsel kategori olan mühendislik disiplini ile teknik eleman yetiştiren disiplinlerin “iş güvenliği uzmanı” adı altında unvan oluşturularak birleştirilmesini hukuka uygun bulmadı.

düzenlendiği 9. maddesinde hukuka uyarlık görülmemiştir.”

Danıştay kararında, "oluşturulan İş Güvenliği Uzmanlığı Eğitim Komisyonu'nun da herhangi bir yasal dayanağı olmaksızın yapılandırılarak, iş güvenliği uzmanlığı eğitim programı, sınav komisyonu, sınavın yapılış şekli gibi kamu hizmetlerinde görevli ve etkin kılındığı" saptamasına da yer verdi.

İş Güvenliği Uzmanı adı altında oluşturulan statüyü iptal eden Danıştay, bu ibareye yer verilen yönetmeliğin 5. maddesinin, niteliklerinin belirlediği 7. maddenin, sertifika sınıflarının düzenlendiği 8. maddenin, iş güvenliği uzmanının eğitimi ve sınavına ilişkin koşullarına yer verilen 9. maddenin, görev alanının öngörüldüğü 10. maddenin, hizmet süresinin saptandığı 11. maddenin, görevlerinin sayıldığı 12. maddenin, yetkilerin kurala bağlan-

dığı 13 ve sorumlulukların belirlendiği 14. madde ile iş güvenliği uzmanının işverenlerce görevlendirilmesini öngören 15. maddenin, iş güvenliği uzmanı ile yapılacak sözleşmenin sona ermesi durumunda bildirim düzenleyen 16. maddenin de yasaya ve hukuka uygun olmadığını bildirdi. Ayrıca Danıştay, “16. maddede, iş güvenliği uzmanının görevine son vermede, işverenin fesih yetkisinin her koşulda varlığı ve geçerliliği kabul edilmiştir. Oysa iş güvenliğinden sorumlu mühendis ve teknik elemanın görevin özelliği gereği işveren ve işçilere karşı bağımsızlığının korunması gerekmektedir. Bu niteliği itibarıyla Yönetmeliğin 16. maddesinde, haksız işten çıkarmaları önleyici, mesleki bağımsızlığı sağlayıcı bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Belirtilen bir sebeple de Yönetmeliğin 16. maddesi hukuka uygun değildir” görüşünü bildirdi. ◀